

POPUSTLJIVI ODGOJ:

ZAŠTO POPUŠTAMO DJECI I KOJE SU POSLJEDICE?

Ako u svakodnevnom životu **nema strukture, pravila i granica umjesto roditelja, vodstvo preuzima dijete**. Obzirom da se dijete s tom ulogom ne zna nositi, a roditelj ju je zbog popustljivog odgoja već izgubio, nastaje **situacija kaosa**.

Tada dijete svojim ponašanjem vrišti za granicom, za strukturom, a roditelj više ne zna kako vratiti situaciju u normalu pa nekontrolirano ugađa djetetu samo da bi bio mir u kući.

Dijete mora osjetiti da je roditelj autoritet i da vodi situaciju (odnos).

Neopisivo je važno da shvatimo **razlike između ljubavi i popustljivog odgoja s jedne strane , kao i autoriteta i strogoće s druge**. Bilo koja krajnost je dugoročno loša po dijete, odnos i obiteljsku svakodnevicu.

Popustljivi odgoj ne rezultira sretnim djetetom!

Zašto popuštamo djeci?

1. Dio roditelja popušta jer su **njihovi roditelji bili prestrogi** pa nastoje **kompenzirati ono što je njima nedostajalo** i to čine odlaženjem u **suprotnu krajnost** pri odgoju svog djeteta.

Međutim, ono što je nama nedostajalo ne možemo nadomjestiti davanjem toga djetetu nego, primjerice, osobnom psihoterapijom. Jako je važno osvijestiti da ovakvim pristupom „suprotnosti“ od odgoja svojih roditelja isto prelazite u krajnost, a to nipošto nije najbolja opcija za dijete, kao što ona prva krajnosti nije bila dobra za vas.

2. Dio roditelja pogrešno tumači pojmove **djetetove slobode, mogućnost izbora, modernog odgoja i ravnopravnosti**.

U najboljoj namjeri djetetu pružaju slobodu da izabere za sebe, pritom zaboravljajući na djetetove razvojne kapacitete i broj iskustava. Takav pristup je potencijalno vrlo opasan za dijete. Dijete treba odraslu osobu koja će ga poučavati i voditi.

3. Strah od budućnosti „**Život ih neće maziti pa bolje da ih ja sad mazim**“.

Ono što moramo osvijestiti je da koliko god se mi trudili zaštititi dijete, udovoljiti mu, sačuvati ga od neugodnih iskustava i emocija – ona će ga prije ili kasnije snaći. Naš je zadatak pomoći djetetu da razvije otpornost, da se zna nositi u takvim iskustvima, da prihvati svoje emocije i nauči ih postepeno regulirati. Samo zamislite kako se osjeća dijete koje se do škole ne suoči ni sa kakvom granicom. Kad dijete ne razvije toleranciju na frustraciju postepeno, jednom kad se susretne s bilo kojim oblikom frustracije doživljava osim te frustracije dodatni šok jer nema to iskustvo i ne zna kako se nositi s neugodnim iskustvom.

4. Nekim roditeljima je preteško nositi se s djetetovim negodovanjem, protestiranjem ili plakanjem kao reakcijom na granicu.

Djetetovo negodovanje nije razlog za popustljivi odgoj!

Ako vam je to teško zamisliti, probajte razmisliti bi li popustili da dijete ne želi na pregled kod liječnika koji je za njega neophodan?

Odgoj i odnos više određuju **način na koji mi nešto iskomuniciramo**, način na koji nešto dopustimo ili odbijemo, a ne jesmo li dopustili konkretno tu igračku, crtani, slatkiš i ostalo ili nismo.

Postoji cijeli niz tehnika koje nam u tome pomažu, kao što su primjerice empatičko reflektiranje i preusmjeravanje.

Imajte na umu da **odbijanje djetetove želje ne znači da nećemo uvažiti samo dijete**.

Dakle to što odbijam djetetovu želju za čokoladom ne znači da odbijam dijete. Važno je da mu to na taj način i iskomuniciram, primjerice: *Ljubavi, vidim da bi htio tu čokoladu, jako je fina, znam. Mi sada idemo na ručak.*

Primjećujte dijete, podržavajte njegovu inicijativu, ali ne uvažavajte svaki zahtjev.

Kad vam je teško nositi se s djetetovom reakcijom – **pružite empatiju**.

Prihvatite djetetovo negodovanje kao prirodnu reakciju, čak kao nešto poželjno, u odnosu na potiskivanje emocija, neizražavanje vlastitih stavova ili indiferentnost.

Djeci se puno toga ne sviđa – možda im se ne sviđa ići ujutro u vrtić, pospremiti igračke s kojima su se igrali, otići iz parka iako je pao mrak, pojesti ručak koji je zdrav, otići na spavanje u primjerene sate za njihovu dob i tako dalje. Ipak, djeca nemaju znanja i iskustva koja imaju odrasli i struka – zato su ove stvari odgovornost roditelja.

Dijete ima želje, roditelj odgovornost!

Dijete ima pravo nešto željeti, ali roditelj ima odgovornost davati djetetu ono što je za njegov rast i razvoj ispravno.

Ne smijemo ni sebe ni dijete dovesti u situaciju da ono vlada svakodnevicom, odlučuje za roditelje i sebe, dirigira hoće li se ići u vrtić ili ne, hoće li se ići kod doktora ili ne, koliko će se gledati ekrani itd.

Naravno da ćemo nekad nešto djetetu dozvoliti, popustiti, udovoljiti. To je između ostalog važno i kako bi zadovoljiti njegovu potrebu za kontrolom i moći, no samo u onim omjerima koji su prikladni za djetetovu trenutnu dob.

Primjeri izbora koji jesu prikladni: izbor između dvije majice, prijedlog kamo ići u šetnju, odabir od predloženih namirnica za ručak, izbori u okviru vlastitih igračaka i slično.

Ukoliko bi dobrog roditelja činilo puno dopuštanja i popuštanja nameće se pitanje: Gdje je tu granica?

Danas dijete može zaželjati pojesti cijelu čokoladu, sutra gledati crtić do ponoć, preksutra ne ići u školu ili kod doktora... ali što kada dođe do posljedica tih ponašanja?

Popustljivi odgoj ne čini dobrog roditelja.

Popuštanje može voditi razmaženom djetetu, djetetu koje ne zna što želi, koje se ne zna snalaziti s neugodnim emocijama i koje ne funkcionira dobro u svom socijalnom okruženju.

Roditeljeva je uloga i odgovornost postaviti granicu, poučavati, odlučivati što je dobro za razvoj, a što ne i onda **tražiti najbolji način kako to prenijeti djetetu.**

Kako ispraviti posljedice popustljivog odgoja

Ako se pronalazite u opisima popustljivog roditelja dobra je vijest da je osvještavanje prvi korak na putu promjene.

Predlažem da vaš drugi korak bude odluka kad započinjete s promjenom. Možda vam zvuči kao „danas“, ali htjela bi upozoriti da navike i dosadašnja iskustva djeteta nije baš tako jednostavno izmijeniti. To znači da je promjenu dobro uvoditi kad ste i vi spremni na to, odnosno kad imate baterija i vremena za strpljivo podnijeti djetetovo negodovanje. To može biti vikend ili bilo koji dan kada vi budete sigurni u svojoj namjeri.

Treći korak koji vam predlažem je da kratko najavite djetetu promjene. Bilo da se radi o polasku na spavanje, granici kod ekrana, jutarnjem spremanju ili bilo čemu drugome – budite spremni na to da će dijete pokušati vratiti na staro. I to je sasvim normalno i očekivano. Dijete u tom slučaju ne manipulira već se logično ponaša na temelju prethodnih iskustava. Zato je dobro „oboružati se“ strpljenjem i nježno, ali dosljedno voditi situacije u pravom smjeru.

Cijeli tekst možete pročitati **na našoj web stranici u Kutku za roditelje.**